

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๕๕

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอคำร้อง ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ความว่า นางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร) นางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต จึงเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ นางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๒

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ตรวจพบว่า นางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงมีหนังสือให้นางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิตชี้แจงข้อเท็จจริง

นางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต มีหนังสือชี้แจงเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ว่าตนไม่เคยทราบมาก่อนว่าจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง แม้ว่าจะบกร่องไม่ได้ยื่นบัญชีดังกล่าว ก็ตั้งใจว่าจะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในกรณีพ้นจากตำแหน่ง และเหตุผลที่ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ในทันทีที่ทราบเพราะเห็นว่าใกล้หมดวาระการดำรงตำแหน่งแล้วและยินดีให้มีการตรวจสอบย้อนหลังเพื่อดูรายการทรัพย์สินและหนี้สิน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่งจนถึงวันพ้นตำแหน่ง และขอยืนยันว่าไม่มีเจตนาหรือจงใจจะปกปิดหรือไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีมติว่า นางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ แม้ในภายหลังได้ทราบที่อยู่แล้วว่าตนเองมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งก็ยังคงไม่ยื่นบัญชีดังกล่าว พฤติการณ์ของนางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต จึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ จึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ดังนี้

๑. ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า นางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

๒. ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดห้ามมิให้นางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดมีว่า

๑. นางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง หรือไม่

๒. ถ้าวินิจฉัยชี้ขาดแล้วว่าจงใจไม่ยื่นบัญชีดังกล่าว นางสาวเพ็ญภา ไพศาลสุนิรมิต จะต้องถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่เมื่อใด

สำหรับประเด็นแรก ข้ออ้างของผู้ถูกร้องที่ว่าตนเองไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ในกรณีเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศนั้นเพราะว่าไม่ทราบว่าตนเองมีหน้าที่ต้องยื่นนั้นรับฟังไม่ได้ เนื่องจากผู้ถูกร้องเป็นผู้มีการศึกษาสูงถึงระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานด้านบริหารมานานพอสมควร และเมื่อได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรี ฯ น่าจะได้สอบถามหรือศึกษาถึงความรับผิดชอบว่ามีอะไรบ้าง เพราะเป็นตำแหน่งที่มีเงินเดือน เมื่อผู้ถูกร้องได้อ้างต่อไปอีกว่าตนเองมาทราบภายหลังว่ามีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีดังกล่าว เมื่อเกิดกรณีที่นายอมรรัตน์ นานนท์ จะยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้ตรวจสอบ

ความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรี ๑๐ คน ว่าสิ้นสุดลงเฉพาะตัวหรือไม่ ผู้ร้องก็ยังมิได้ยื่นบัญชี ฯ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งแต่อย่างใดไม่ และเมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหนังสือให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงเหตุผลที่ไม่ได้ยื่นบัญชีดังกล่าว ผู้ถูกร้องยังคงไม่ยื่นบัญชีดังกล่าวอยู่ดี ผู้ถูกร้องอ้างว่าในขณะที่ได้รับหนังสือจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินั้นใกล้เวลาที่ตนจะพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรี ฯ จึงจะรวมเอาการยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งไว้กับการยื่นบัญชี ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งนั้นไม่เป็นเหตุผลเพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องมิได้ตั้งใจไม่ยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่ง เพราะถ้าผู้ถูกร้องมิได้ตั้งใจจริงแล้วน่าจะต้องรีบแสดงเจตนาที่จะยื่นบัญชีดังกล่าวเมื่อตนได้ทราบว่าจะต้องยื่น ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตามเมื่อมีกรณีของนายอมร อมรรัตนานนท์ ยื่นคำร้องเกี่ยวกับความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรี ๑๐ คน หรือเมื่อได้รับหนังสือจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้ชี้แจงว่าเหตุใดจึงไม่ยื่นบัญชีดังกล่าว พฤติการณ์เช่นนี้จึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นางสาวเพ็ญภา ไพศาลศุภนิมิต จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ส่วนในประเด็นที่สองนั้น เนื่องจากนางสาวเพ็ญภา ได้พ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยชี้ขาด ดังนั้นการที่จะให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองเมื่อครบกำหนดต้องยื่นบัญชี ฯ ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง จึงไม่สามารถนำมาบังคับใช้ได้ จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า ห้ามมิให้นางสาวเพ็ญภา ไพศาลศุภนิมิต ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศจริง ตั้งแต่วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ